

ПУТІВНИК З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ДЛЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

ЩО ТАКЕ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ?

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. (див. стаття 42 Закону України про освіту)

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ♦ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ♦ надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- ♦ контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- ♦ об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Види академічного плагіату у наукових роботах

Копіювання

Пряме копіювання висловлювань, наукової роботи авторів, без посилання на оригінальне джерело та видання за своє;

Перефразування

Перефразування оригінального тексту, або створення мозаїчного без посилання на джерело;

Ідея

Запозичення ідей, концепцій, результатів досліджень з інших джерел і представлення у власній дослідницькій роботі без посилань;

Самоплагіат

Використання власних досліджень і представлення їх як нових (тобто без посилання на раніше опубліковану роботу);

Переклад

Використання перекладу чужих текстів з іноземної мови без посилань на оригінальне джерело.

Не належить до академічного плагіату:

- ♦ *Загальновідомі факти;*
- ♦ *Використання ідіом (сталий вираз або фраза);*
- ♦ *Широко розповсюджені визначення;*
- ♦ *Твори народної творчості;*
- ♦ *Офіційні державні документи;*
- ♦ *Власні назви установ, закладів, географічні назви, тощо.*

Відповідальність за порушення академічної доброчесності:

- ◆ Відмова у присудженні наукового ступеня чи вченого звання
- ◆ Позбавлення присудженого наукового ступеня чи вченого звання
- ◆ Відмова або позбавлення педагогічного звання або кваліфікаційної категорії
- ◆ Позбавлення права займати визначені законом посади

КОРОТКО ПРО «ХИЖАЦЬКІ» ЖУРНАЛИ

«Хижацькі» журнали – невідомі видання, які претендують на статус наукових журналів, але користуються недоброчесною політикою наукової видавничої діяльності. Як правило, ці журнали не дотримуються загальноприйнятих наукових стандартів та наукової етики і часто створені для збору оплати від членів наукової спільноти за друк рукописів без надання повноцінних редакційних або видавничих послуг.

Ознаки «хижацьких» видань:

- ◆ Знаходять науковців по електронній пошті нав'язливими пропозиціями друку статей від імені відомих видань, зазвичай спам-розсилками;
- ◆ Рецензування несе фіктивний характер, статті приймають відразу після оплати;
- ◆ Швидка публікація за оплату;
- ◆ Видання може поєднувати наукові галузі не пов'язані між собою;
- ◆ Частково або повністю копіюють назви відомих журналів;
- ◆ Можуть імітувати логотипи відомих журналів;
- ◆ Зазвичай такі видання не мають наукової репутації, на них немає наукових посилань;
- ◆ Надають неповну інформацію про умови зарахування публікації до друку, рецензування;
- ◆ У назві таких журналів може бути присутнім «*impact factor*», «*impact*», «*factor*» або інші визначення;
- ◆ «Хижацькі» видання часто не надають повну інформацію про редакційну раду, або надана інформація не відповідає дійсності.

Перевірити наявність журналу в наукометричній базі даних можна за наступними посиланнями:

<https://mjl.clarivate.com/>

<https://ouci.dntb.gov.ua>

<https://scopus.com>

Якщо ви хочете дізнатися більше про академічну доброчесність, відвідайте наступний онлайн-курс за посиланням:

<http://surl.li/inyof>

Положення про академічну доброчесність в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II можете знайти за QR-кодом.

